

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXVI. — Wydana i rozesłana dnia 22 maja 1875.

75.

Ustawa z dnia 29 kwietnia 1875.

o zmianie opłaty od konsensu na tytoń zagraniczny.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Przepisy, dotyczące się opłaty od konsensu na przywóz tytoniu zagranicznego, zawarte w uwadze do pozycyi 8 taryfy cłowej powszechnej z roku 1853, zmieniają się w skutek umowy pomiędzy ministerstwami skarbu królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych i krajów korony węgierskiej, jak następuje:

§. 1.

Gdy się przywozi tytoń zagraniczny, złożyć należy oprócz cła jeszcze i opłatę od konsensu, a mianowicie:

Od 500 gramów wagi czystej cygar i papierosów, w kwocie 5 zł. 50 c., od 500 gramów wagi czystej innych wyrobów z tytoniu, w kwocie 4 zł. 20 c., od 500 gramów tytoniu surowego w kwocie 3 zł. 50.

Wszelkie inne przepisy pozycyi 8 taryfy cłowej powszechnej zachowują się bez zmiany.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia 1 lipca 1875.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Dubrownik, dnia 29 kwietnia 1875.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

76.

Rozporządzenie ministrów handlu i spraw wewnętrznych z dnia 9 maja 1875,

na mocy którego trudnienie się dla zarobku zakładaniem gazociągów i zaprowadzaniem oświetlenia gazowego zaliczone być ma do gałęzi przemysłu wymagających konsensu.

Na mocy §. 30 ustawy przemysłowej z dnia 20 grudnia 1859 postanowionem zostało, że trudnienie się dla zarobku zaprowadzaniem oświetlenia gazowego, to jest zakładaniem i urządzeniem takowego na ulicach i drogach, po domach i w lokalach publicznych lub prywatnych, czy to ze strony zakładu do oświetlania gazem lub do wyrabiania gazu, czyli też jako przedsiębiorstwo poboczne, lub jako osobne rękodzielnictwo, zależeć ma od uzyskania konsensu.

Osoby, chcące trudnić się tym przemysłem, uczyniwszy zadosyć warunkom, które stosownie do §-u 18-go ustawy przemysłowej, potrzebne są do uzyskania konsensu, powinny nadto udowodnić, że w zawodzie tym pracowały rzeczywiście i nabyły należytego uzdatnienia.

Zamieszczone poniżej przepisy dotyczące się zakładania gazociągów i odpowiednich urządzeń oświetlania gazowego, obowiązują nie tylko zwykłych nadmienionych przemysłowców, trudniących się zaprowadzaniem gazu, lecz w ogólności wszelkie przedsiębiorstwa i zakłady, które, jak np. koleje żelazne, wyrabiają same gaz oświetlający na własną potrzebę.

Chlumecky r. w.

Lasser r. w.

Przepisy

o zakładaniu gazociągów i urządzeń oświetlania gazowego.

W zakładaniu gazociągów i urządzeń jakiegokolwiek rodzaju, służących do używania gazu oświetlającego w ulicach, na placach publicznych, w ogrodach i dziedzińcach, tudzież w przestrzeniach zamkniętych lub pokrytych, jakoteż do iluminacyj itp., trzymać się należy następujących przepisów:

A. Postanowienia ogólne.

§. 1. Gazociągi i wszelkie urządzenia, służące do używania gazu oświetlającego, zaprowadzać należy tak starannie i z taką znajomością rzeczy, aby życie i zdrowie ludzi i zwierząt, tudzież rośliny ochronione były ile możności od niebezpieczeństwa, przeto władza przemysłowa pierwszej instancyi, z przydanymi jej technikami czuwać nad tem będzie.

§. 2. Przemysłowcy, którzy uzyskają konsens na zaprowadzanie urządzeń gazowych, utrzymywać będą paraflowaną księgę, w której dokładnie i w chronologicznym porządku zapisywać mają wszelkie podjęte roboty, a którą władza przemysłowa pierwszej instancyi (§. 1) w każdej chwili przeglądać może.

Oprócz tego ciż przemysłowcy mają na czas doniesie władzy o rozpoczęciu robót, której wolno zażądać przedłożenia planów lub opisów.

§. 3. Władzom w §-fie 1-ym wzmiankowanym służy prawo wglądania kiedykolwiek w sposób wykonywania robót przemysłowca, mającego konsens na zaprowadzanie urządzeń gazowych, sprawdzania szczelności przewodów, tudzież w ogólności przekonywania się w sposób jaki uznają za stosowny, czy robota jest dobrze wykonana i uchylania dostrzeżonych uchybień.

§. 4. Osoby prywatne, zaprowadzające u siebie urządzenia gazowe, mogą za złożeniem urzędownie ustanowionej opłaty, żądać urzędowego obejrzenia, a w miarę okoliczności wypróbowania tychże przez władze w §. 1 wzmiankowane.

Wypróbowanie lub obejrzenie przez powołane do tego Władze nastąpić ma jak najrychlej.

§. 5. Przepisy niniejsze odnoszą się także i do tych przypadków, gdy istniejące już urządzenie gazowe ma być rozszerzone, zmienione lub naprawiane.

Urządzenia do oświetlenia, od dłuższego czasu nieużywane, w przypadku, gdy gazomierz był nieczynnym, także poddać należy przed ponownem ich używaniem wypróbowaniu przez przemysłowca, posiadającego konsens. W ogólności wszelkie urządzenia do oświetlenia, w użyciu będące, mogą być w każdej chwili poddane próbom, w niniejszym przepisie, wskazanym, ile razy będzie to uznane za potrzebne, lub gdy właściciel tego zażąda. Atoli w przypadku takim, wtedy dopiero można przystąpić do próby lub oględzin urzędowych, gdy urządzający, który gazociąg (lub inny narząd) zaprowadził, mimo uwiadomienia o tem, że się coś popsulo i wezwania o naprawę, temu zadość nie uczyni.

Wszakże próba taka lub oględziny zwykle powinny się odbywać tylko w obecności osoby, która powyższe narządy zaprowadzała.

Gdyby się podczas tej próby okazały wady grożące jakimś niebezpieczeństwem, wtedy można zabronić używania narządu, dopóki wada nie będzie naprawioną.

Jeżeli jedna z głównych odnóg gazociągu nie zostawała w związku przez czas dłuższy z jego głównym przewodem, wtedy stosuje się także do niej przepis podany na początku niniejszego paragrafu.

§. 6. Za wykroczenia przeciwko postanowieniom, objętym przepisami niniejszemi, o ileby do takowych nie dała się zastosować powszechna ustawa karna, lub ustawa przemysłowa, karany będzie przewinający lub odpowiedzialny za ich przestrzeganie, grzywną od 1 zł. aż do 100 zł., lub aresztem od 6 godzin aż do dni 14, według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 198).

B. Postanowienia szczegółowe.

Postanowienia szczegółowe rozdzielają się na trzy części, odnośnie:

- I. Do przewodów podziemnych.
- II. Do przewodów nadziemnych.
- III. Świececzników.

I. Przewody podziemne.

§. 7. Materiał rur na tak zwane przewody główne i pobożne (odnogi) tudzież na syfony, kolana, łączniki i zawory w te przewody wprowadzone.

Rury, syfony, kolana i łączniki gazociągów podziemnych, mogą być tylko z lanego żelaza, o średnicy otworu nie mniejszej jak 40^{mm} (1½ cala).

Zawór można używać z jakiegokolwiek materiału, stosownie do konstrukcyi, zrobionych, byleby osoby właściwe uznały je za odpowiednie.

Jeżeli rury z żelaza kutego położone są w ziemi, wtedy takowe mogą mieć w średnicy co najwięcej 53^{mm} (2 cale) i powinny być powleczone materiałem, ubezpieczającym je od utlenienia.

§. 8. Próbowanie rur przed ich położeniem.

Każdą rurę z lanego żelaza, którą gaz ma być prowadzony, wypróbować należy najprzód co do wytrzymałości a to zapomocą ciśnienia wody, wyrównywanego 6 atmosferom, a potem pod wodą co do szczelności czyli nieprzepuszczalności, zapomocą powietrza, tak, aby powietrze wchodziło z bani z nadwyżką ciśnienia wynoszącą 1½ atmosfery. Próbować należy rury nim zostaną powleczone smołą, a podczas próby zapomocą ciśnienia wody uderza się w rurę żelaznemi młotami.

Pomiędzy próbą powietrzną a wodną powinna być rura zupełnie obsuszona. Tej samej próbie poddawane będą także rury z kutego żelaza, gdy mają być użyte pod ziemią; rury które próby wytrzymały trzeba nacechować.

§. 9. Sposób kładzenia rur ze względu na rowy na nie przeznaczone i na krzyżowanie się takowych z kanałami.

Rury należy tak zakładać, aby się kanały z niemi jak najmniej przecinały.

Gdzie jednak takowe przecinać się muszą, powinna być rura gazowa objęta drugą rurą osłaniającą z lanego żelaza odpowiednich rozmiarów, która oddziela zupełnie rurę gazową od kanału i wystaje z obydwóch stron po za ściany kanału murowanego.

Rury nie mają nigdy zapierać komunikacyi w kanałach, i gdy je przecinają, powinny przechodzić albo przez sklepienie, albo po pod spód kanału, a w tym ostatnim przypadku rura w rowie powinna być obmurowana.

Gdy grunt jest zły, zabezpieczyć należy ile możności rurę od osiadania się i pęknięcia, dając futrówkę, kładąc ruszty itp.

§. 10. Zatykanie szczelin na spojeniu.

Szczeliny należy zapełniać w głowach (Muffen) powrozami i ołowiem, a pomiędzy kolnierzami czyli kryzami (Flangen) ołowiem, masą papierową lub płótnem zaprawionem kitem miniowym.

§. 11. Próbowanie głównego przewodu ze względu na szczeliny spojeń, syfony, zawory i łączniki.

Po ukończeniu pewnej części gazociągu, stosownie do okoliczności i zdania wykonawcy robót, nadać należy rury powietrzem za pomocą miecha, aż do wyrównania 9 calowemu ciśnieniu wody, jeżeli takowe nie zawierają w sobie gazu. Podczas tego przed zasypaniem szerzyzn około głów zbadać należy zapomocą wody mydlanej spojenia rur zwyczajne, a gdyby takowe były, także spojenia kryzowe (Flangenfugen), tudzież spojenia w miejscach przewierconych i uczynić je szczelnymi czyli nieprzepuszczalnymi, gdyby takimi nie były.

Jeżeli w przewodzie gaz już się znajduje, wtedy ciśnienie jego może zastąpić ciśnienie wpędzonego powietrza, a zbadanie szczelin należy wykonać powyższym sposobem. Badać ze światłem nie wolno pod najsurowszemi karami.

§. 12. Wiercenie dziur w rurach głównych.

W rurach z żelaza kutego wolno wiercić dziury o średnicy najwięcej 53^{mm} (2 cale) i to tylko w rurach, które mają najmniej 158^{mm} (6 cali) średnicy. W rurach mających mniej niż 158^{mm} (6 cali) średnicy otworu, nie wolno wiercić dziur większej średnicy, jak $\frac{1}{3}$ średnicy otworu rury przewiercanej.

W rurach głównych mających przynajmniej 316^{mm} (12 cali) średnicy, nie wolno większych dziur wiercić z gwintami jak 40^{mm} (1½ cala) mających średnicy. W rurach od 316^{mm} (12 cali) aż do 158^{mm} (6 cali) dziury takie nie mogą być większe jak na 26^{mm} (1 cal) średnicy, w rurach zaś mających mniejszą średnicę niż 158^{mm} (6 cali), zupełnie dziur gwintowych wiercić nie wolno, lecz tak w tym przypadku, jako i w innych, tutaj nie wyrażonych, należy zastosować rury o długim gwincie z kryzami i ściągaczką (Langgewinde mit Flangen und Zugband).

Dziury mające aż do 53^{mm} (2 cale) wiercić należy świdrem pełnym, nie wolno zaś robić najprzód dziur małych aby je potem rozprzestrzeniać dłutem.

§. 13. Odnogi i połączenia ze sobą ciągów rur.

Gdy odnogi są osadzone w rurze głównej na kopułach, stosunki pomiędzy średnicą otworu odnogi a rury głównej, powinny być następujące: Gdy rury mają najmniej aż do 316^{mm} (12 cali) 2 : 3, np. 263^{mm} : 395^{mm} (10 na 15), 211^{mm} : 316^{mm} (8 na 12), gdy mają od 316^{mm} aż do 211^{mm} (12 cali aż do 8 cali) 1 : 2, np. 132^{mm} : 263^{mm} (5 na 10), 105^{mm} : 211^{mm} (4 na 8).

Gdy odnogi są grubsze od podanych tutaj stosunków, tudzież gdy rury główne mają mniej niż 211^{mm} (8 cali) średnicy, wtedy łączniki wprawiać należy w przewód główny.

§. 14. Przewody na mostach.

Co się tyczy wyboru materiału na takie rury i sposobu ich kładzenia, porozumie się przedsiębiorstwo z władzą.

Rury, mające przechodzić przez mosty, kłaść należy ile możności po za konstrukcją mostową i na widoku.

Gdy rury muszą być prowadzone w śród samego mostu, to rozporządzenie w tej mierze nastąpić ma za porozumieniem się z władzą.

Gdy zachodzi potrzeba ochronienia rur, na powierzchni leżących, od zimna i innych wpływów zewnętrznych, wtedy skrzynię lub kapę do tego użytą wypełnić należy materiałem trudno zapalnym i porobić w nich przewiewy.

Po obu końcach mostów umieścić należy dostępne zawory a klucze od tychże mieć w pogotowiu z jednej i drugiej strony mostu, w miejscach, które władza wskaże.

§. 15. Połączenia wsporników latarni publicznych na domach.

Takowe powinny być zawsze tylko z lanego lub kutego żelaza, od rury głównej, aż do kurka palnikowego.

§. 16. Postępowanie gdy się co zepsuje.

Gdy woń gazu wydobywa się na ulicę lub daje się czuć w kanałach, śmietnikach itd. szukając przyczyny tego, unikać należy zbliżania się z ogniem lub światłem a tem bardziej bezpośredniego przyświecania sobie (wyjawszy lampkę bezpieczeństwa).

Gdy woń gazu czuć się daje na ulicy, lub w budynku tuż obok niej leżącym, wtedy natychmiast rozkopać trzeba ziemię na ulicy, aby gaz mógł swobodnie uchodzić w powietrze; poczem śledzić należy bez przerwy uszkodzenia i takowe niezwłocznie naprawić.

Po każdej takiej, jakiegokolwiek rodzaju naprawie lub odmianie sprawdzić należy szczelność połączeń i nieprzepuszczalność rur (§. 5).

Osobom nie należącym do tej czynności nie wolno się zbliżać podczas roboty a tem mniej kiedy się szuka gdzie gaz uchodzi.

Gdy się co zepsuje, uwiadomić należy niezwłocznie najbliższą władzę właściwą lub zakład gazowy.

II. Przewody nadziemne.

§. 17. Materiał i wymiary rur.

Do gazociągów wewnątrz budynków używać należy przedewszystkiem rur z żelaza kutego.

Rur ołowianych nie wolno wcale używać tam, gdzie rury byłyby łatwo narażone na uszkodzenie z zewnątrz lub gdyby miały leżeć w pobliżu materiałów zapalnych.

W ogólności w miejscach zamkniętych rury ołowiane powinny zawsze leżeć na wierzchu, i niczem nie nakryte.

Rur ołowianych nie wolno nigdy lutować bezpośrednio z żelaznemi; takowe powinny być raczej spajane ze sobą z zapomoćą przykrętek mosiężnych.

§. 18. Próbowanie rur.

Próby z takimi rurami odbywają się podobnie, jak z podziemnemi.

§. 19. Zakładanie przewodów.

Najlepiej jest przytwierdzać rury do ścian i stropów, tak, żeby występowały i były widzialne; a gdyby to uczynić się nie dało ze względu na ozdobność, wtedy umieszczać należy rury w rowkach w murze jużto później wyźłobionych, jużżeż, co lepiej naprzód pozostawionych, które to rurki zaprawą wapienną całkowicie wypełnić i zatrzeć wypada.

Te rury, które przebijając stropy i podłogi pomiędzy piętami, przechodzą przez miejsca próżne, lub w ich pobliżu, powinny być osłonięte nieprzepuszczalnemi rurami osłaniającemi, a w przypadkach takich ile możności unikać należy łączników.

§. 20. Próbowanie przewodu.

Każdy przewód wypróbować należy zapomoćą manometru, nim się go połączy z zegarem gazowym; woda w rurze szklanej manometru powinna wznosić się na 237^{mm} (9 cali) i w ciągu kilku minutowej obserwacji nie powinna opadać.

Próba ponawia się po przymocowaniu świeczników, a jeżeli manometr okaże, iż przewód nie przepuszcza gazu, wtedy odtyka się jeden lub drugi otwór w miejscach jak najodleglejszych, poczem woda w manometrze nagle opaść powinna.

W czasie próby, rowki, w których osadzone są rury, nie powinny być jeszcze zatarte.

§. 21. Kurki pośredkowe czyli oddziałowe.

Gdy przewód jest długi, daje się jak najwięcej kurków oddziałowych, dzielących go na części osobne.

§. 22. Przymocowanie tarcz ściennych i stropowych.

Tarcze ścienne i stropowe powinny być przymocowane jak należy.

Ciężkich pajaków nie wolno nigdy przytwierdzać wprost do samych tarcz, lecz powinny mieć stosowne mocne zawieszadło, które zawsze wypróbować należy czy zdoła utrzymać ciężar dwa razy większy.

Do pajaków teatralnych tudzież innych wielkich a wysuwalnych, zastosować należy połączenia zawiasowe z wieloklubem a więc nie wolno wcale takowych zawieszzać na powrozach konopnych, a tem mniej używać ku temu węzów gumowych.

§. 23. Jakie powinny być kurki, zastawki (klapy) i zasuw.

Kurki powinny mieć na głowie ostro wycięty rowek w kierunku otworu, ażeby dobrze było widać od zewnątrz ich ustawienie.

Na zastawkach (klapach) osobliwie na ich tarczach obrotowych, powinny być znaki widoczne, pokazujące jak je otwierać i zamykać.

§. 24. Ustawianie gazomierzy.

Gazomierze ustawione być powinny w miejscu przystępnem, widnem, suchem, i osłonięte mocną skrzynią, dającą się zamykać, do której osoby mające odczytywać na zegarach i onych pilnować powinny mieć we dnie zawsze wolny przystęp.

Miejsce powinno być takie, ażeby gazomierz było można odczytywać we dnie bez światła, tudzież zdejmować go i odmienić bez trudności.

Jeżeli miejsce takie wystawione jest na przewiew i zimno, i z tego powodu obawiać się należy zamrażnięcia, napełnia się zegar rozczyntem wodnym wolnej od kwasu gliceryny.

Gdy zegar trzeba koniecznie umieścić w suterdach lub piwnicy, natenczas, zastosowawszy się ile możności do wszystkich powyższych rozporządzeń, ustawić należy gazomierz tuż obok głównych schodów piwnicznych, a jeżeli idzie o większe budynki publiczne itd., urządzenie gazomierza takie być powinno, ażeby mógł być zamykany od ulicy. Gdy gaz przechodzi do jednego i tegoż samego przewodu przez kilka gazomierzy, uwidocznić to należy na każdym z nich w szczególności.

§. 25. Ustawianie regulatorów i zbiorników gazowych.

Jeżeli zachodzi potrzeba ustawienia zbiornika na gaz, wtedy wolno to uczynić tylko za zezwoleniem władz; używanie regulatorów gazowych jest pożądane, wszelako takowe powinny być tak urządzone, żeby nie narażały publiczności na jakieś niebezpieczeństwo.

§. 26. Zbiorniczki na wodę.

Zbiorniczki na wodę nie powinny być nigdy zamykane kurkiem, lecz zawsze szrubą, a tem zajmować się mają tylko znawcy. Otwór, którym się wypuszcza wodę ze zbiorniczka, nie powinien mieć więcej jak 7^{mm} średnicy.

Syfonów wypróżniających się automatycznie nie wolno używać po domach.

§. 27. Wyszukiwanie miejsc uszkodzonych i naprawianie starych przewodów.

Jeżeli z woni gazu wnosić można iż takowy gdzieś uchodzi, wtedy nie wolno wchodzić do takiego lokalu ze światłem pod najsurowszą odpowiedzialnością; ale przedewszystkiem trzeba zamknąć natychmiast odpowiedni kurek oddziałowy, albo zegar lub zastawkę znajdującą się od ulicy, tudzież pootwierać drzwi i okna, aby gaz nagromadzony uszedł.

Co sprawiwszy, natychmiast zawiadomić należy upoważnionego przedsiębiorcę lub zakład gazowy, aby niezwłocznie uczyniono co potrzeba dla zaradzenia złemu.

§. 28. Wyszukiwanie rur.

Gdy rury przewodowe w większych urządzeniach gazowych znajdują się w śród ścian zatarte wewnątrz jakiegoś gmachu, mianowicie teatru, lub sali do tańca, albo większego hotelu itp. wtedy kierunek tych rur albo oznaczyć należy

na planie tego lokalu z dostateczną dokładnością sporządzonym, albo wskazać wyraźnie przebieg rur za pomocą krótkiego opisanie, ażeby później łatwo znaleźć można miejsce gdzie rury leżą, gdyby zaszła potrzeba zmiany lub naprawy gazociągu.

Sporządzenie takiego opisu lub rysunku zaleca się także osobom prywatnym, mającym pomniejsze urządzenia gazowe.

III. Świeczniki z przynależnościami, tarczami stropowymi i ściennymi.

§. 29. Połączenie z przewodem.

Łącząc i spajając świeczniki z przewodem starać się należy o używanie jednakich gwintów.

§. 30. Świeczniki.

Mając osadzać świeczniki na to baczyć należy, aby płomień sięgający jak można najdalej pozostał w takiej odległości od materiałów zapalnych, znajdujących się w miejscu mającem być oświetlonem, iżby się takowe zająć nie mogły.

Większe pająki utwierdzać należy jak można najbezpieczniej, nie zawieszając ich nigdy na samych rurach przewodu; zazwyczaj powinny posiadać kurki, łatwo dostępne, za pomocą których odłączyłby je można od przewodu gaz doprowadzającego.

Szczegółnej ostrożności wymagają świeczniki przesuwalne, a nawet podczas używania mniejszych świeczników tego rodzaju zalecać należy zastosowanie kurka tamującego dopływ gazu.

Ażeby zamknięcie takich świeczników wodą uczynić skuteczniejszem, należy do niej dolać gliceryny.

Główne części świeczników gazowych, pajaków i świeczników z ramionami wolno robić tylko z rur żelaznych, mosiężnych lub miedzianych. Te pająki i świeczniki z ramionami powinny nadto mieć zawsze zbiorniczek gazowy z metalu i być zaopatrzone w kurki odłączające nie przylutowane, lecz wewnątrz wsrubowane. Przedłużnice takich świeczników muszą być bezwarunkowo wsrubowane.

§. 31. Świeczniki tak zwane słoneczne.

Gazy z wszystkich płomieni takich świeczników powinny być odprowadzane osobnym koninem, tak umieszczonym, iżby usuwał wszelkie niebezpieczeństwo pożaru.

§. 32. Węże kauczukowe lub gutaperkowe.

Używając takich węzów, w ogóle dopuszczalnych jedynie ku doprowadzaniu gazu do lamp, pieców gazowych i kuchen przenośnych, tak je urządzić należy, aby każdy wąż dał się oddzielić kurkiem od przewodu.

Zakończenie.

Ponieważ przepisy niniejsze zastosowano do obecnego stanu techniki gazowej, tudzież znanych dotąd materiałów i sposobu urządzania gazociągów; przeto nastąpią w nich odpowiednie zmiany w razie, gdyby w przyszłości obmyślano stosowniejsze urządzenia gazowe lub przydatniejszy materiał ku temu użyć się mogący.

77.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 15 maja 1875, o zaprowadzeniu i używaniu w austriackiej marynarce handlowej angielskich sygnałów na trwogę i sygnałów na rotmanów.

Sygnały, w rozporządzeniu niniejszem przytoczone, używane będą w austriackiej marynarce handlowej wśród walki z trudnościami lub gdy potrzebny jest rotman, a to do porozumienia się tak okrętów między sobą, jak i okrętów ze stacyami telegrafu podmorskiego, ze stacyami sygnałowemi, z latarniami morskimi, portami itd.

§. 1.

Sygnały na trwogę, w duchu niniejszego rozporządzenia, są sygnałami, służącymi do uwiadomienia, że okręt walczy z trudnościami lub jest w niebezpieczeństwie.

Następujące sygnały, dawane czy to po jednemu, czy po kilka od razu, uważają się za sygnały na trwogę:

A. W **śró**d dnia.

1. Strzały działowe w odstępach mniej więcej jednominutowych.
2. Sygnał na trwogę „NC“ księgi sygnałów międzynarodowych.
3. Sygnał na dal, to jest chorągiew czworograniasta, mająca u dołu albo u góry balon, lub coś podobnego do balonu.

B. W **nocy**.

1. Strzały działowe w odstępach mniej więcej jednominutowych.
2. Płomienie na burcie (płonąca beczka smoły lub oleju itd.).
3. Race i kule świecące jakiegokolwiek rodzaju i koloru, wypuszczane po jednej w krótkich odstępach.

§. 2.

Sygnały na trwogę wolno dawać z okrętów tylko wśród walki z trudnościami i w niebezpieczeństwie.

§. 3.

Sygnały na rotmanów, w duchu niniejszego rozporządzenia, są sygnałami służącymi do uwiadomienia, że okręty dające sygnał wzywają rotmanów.

Następujące sygnały, dawane czy to po jednemu, czyli też po kilka od razu, uważają się za sygnały na rotmanów.

A. W**śró**d dnia.

1. Wywieszona na przednim maszcie chorągiew na rotmanów, t. j. przepisana dla okrętów handlowych austriackich chorągiew z białym do koła lampasem, tej szerokości co piąta część szerokości chorągwi.
2. Sygnał na rotmanów „PT“ księgi sygnałów międzynarodowych.

B. W nocy.

1. Ogień błękitny (blue light), palony co piętnaście minut, lub
2. jasne białe światło w krótkich odstępach, wystawiane bezpośrednio nad pokładem, które za każdym razem daje się widzieć mniej więcej minutę.

§. 4.

Sygnaly na rotmanów (§. 3) wolno dawać z okrętów tylko wtedy, gdy na takowych požądani są rotmani; nie wolno zaś dawać w tym celu innych sygnałów zamiast tych, które w §. 3 są wyszczególnione.

§. 5.

Wykroczenia przeciwko przepisom §§. 2 i 4 karane będą grzywną aż do stu złotych wal. austr. W niemożności ściągnięcia zamienia się grzywnę na areszt, licząc za każde pięć złotych jeden dzień.

§. 6.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 lipca 1875.

Chlumecky r. w.

78.

Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i skarbu z dnia 19 maja 1875,

o rozciągnięciu ustawy z dnia 23 marca 1874 (Dz. u. p. Nr. 29) na sąd polubowny do sporów z powodu czynności przewozowych, uskuteczniionych przez przedsiębiorstwa kolei żelaznych i żeglugi parowej.

Na mocy upoważnienia zawartego w artykule VII ustawy z dnia 23 marca 1874 (Dz. u. p. Nr. 29) oświadczą się, że przepisy ustawy tej mogą być stosowane do wyroków polubownych wydanych przez sąd polubowny, ustanowiony w Wiedniu z udziałem izby handlowej i przemysłowej, w sporach, z powodu czynności przewozowych, uskuteczniionych przez przedsiębiorstwa kolei żelaznych i żeglugi parowej.

Glaser r. w.

Pretis r. w.